

Kielikeskustelu 3: Kielenkäyttäjäprofiilit

Työskentelyn kielestä sopiminen

Sopikaa yhdessä työskentelyn kielestä ennen keskustelua. Huolehtikaa siitä, että kaikki saavat käyttää kieltä, jonka avulla pystyvät ilmaisemaan mielipiteitään suhteellisen helposti. Voitte myös sopia kielivastaavien tai vapaaehtoisten tulkkien käytöstä etukäteen, niin että kaikki varmasti ymmärtävät ja tulevat ymmärretyiksi.

Työskentelyn tavoitteet

Työyhteisönne voi miettiä omat, teille sopivimmat tavoitteet, tässä kuitenkin muutamia ehdotuksia mahdollisista tavoitteista:

Osallistujat näkevät oman roolinsa osana kielenoppimisprosessia ja tunnistavat kielenoppimiseen ja kielenkäyttöön liittyviä toiveitaan, tarpeitaan ja tunteitaan. Työskentely lisää hyväksyvää ja sallivaa asennetta kielenoppimista ja virheitä kohtaan sekä vahvistaa työyhteisön psykologista turvallisuutta.

Johdatus aiheeseen

1 Mitä kieliä osaat tai haluaisit osata?

Jokainen piirtää itselleen kielikukan, jonka terälehtiin listaa kaikki ne kielet, joita puhuu aktiivisesti tai passiivisesti, joita osaa vähän tai joita on joskus opiskellut. Terälehdet voivat olla erikokoisia sen mukaan, mitä kieltä puhuu parhaiten, mitä kieltä puhuu huonoiten, mitä kieltä käyttää mielellään ja mitä ei, sekä mistä kielestä pitää, mistä kielestä ei. Kielitaitotason tai oman suhtautumisen eri kieliin voi tuoda esiin myös väreillä. Kukan varteen voi lisätä lehtiä ja listata näille niitä kieliä, joita ei osaa, mutta haluaisi osata. Kielikukan sijaan voi piirtää myös kielikartan, kielikäden tms. sen mukaan, millainen mielikuva tuntuu itselle sopivimmalta.

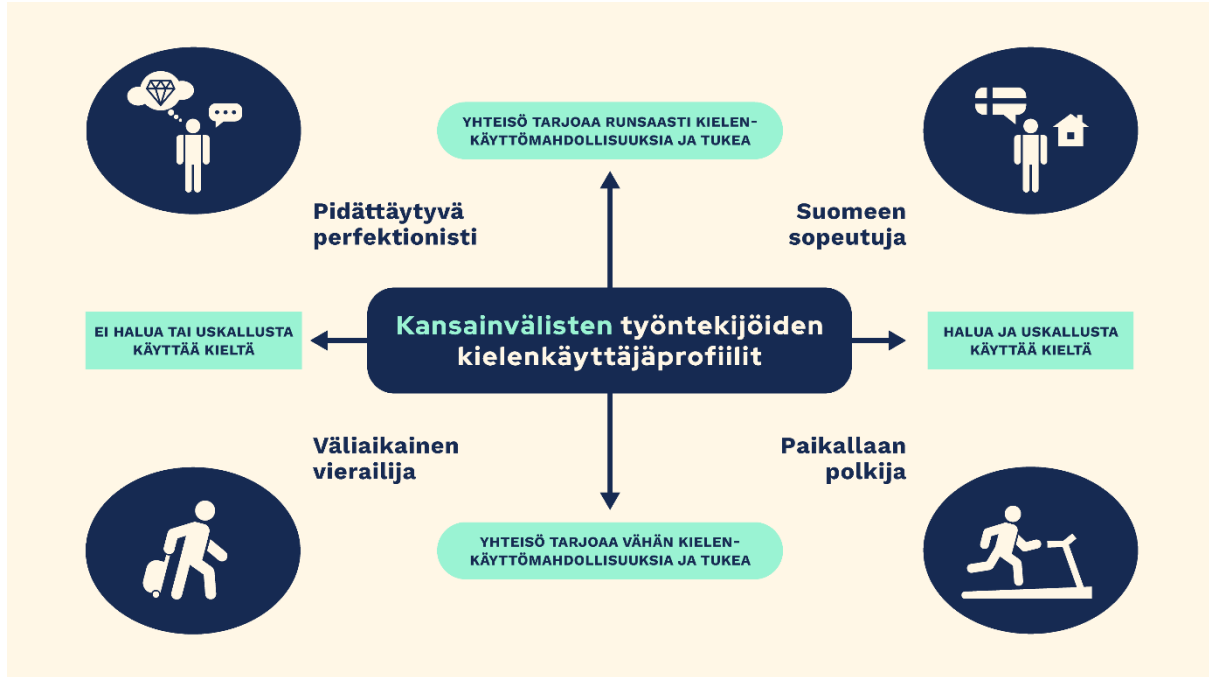
Tarkastele kielikukkaasi ja pohdi:

Mitkä asiat motivoivat sinua oppimaan kieltä? Mikä taas vähentää motivaatiotasi? Mitä kieltä haluaisit oppia? Miksi? Mikä estää sinua oppimasta? Mikä auttaa sinua oppimaan kieltä? Mitä tarvitsisit, jotta voisit oppia haluamaasi kieltä? Minkä kielen oppimisessa voisit tukea muita? Miten suhtaudut virheisiin? Miltä sinusta tuntuu puhua kieltä, joka ei ole äidinkieltäsi? Jaa ajatuksiasi ensin parin ja sitten koko ryhmän kanssa.

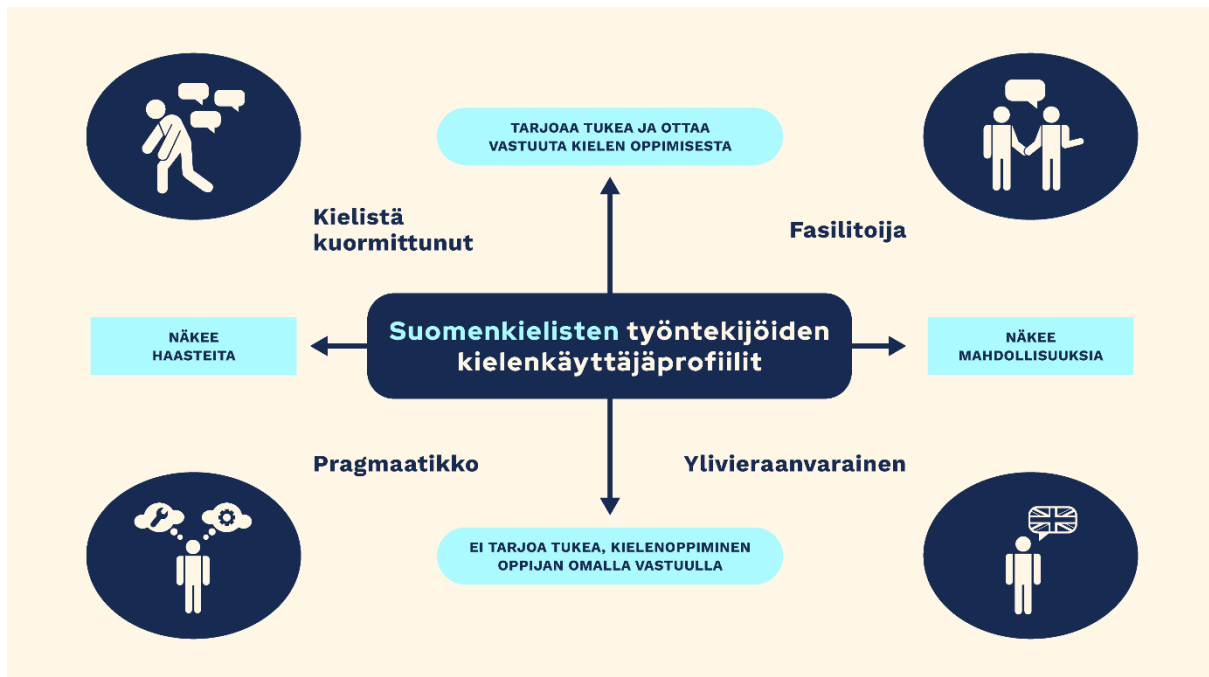
Kerätään työpaikalla puhuttuja ja osattuja kieliä fläppitaululle. Kirjataan fläpille myös ne kielet, joita haluttaisiin oppia ja joita joku voisi opettaa muille. Kerätään fläpille myös niitä asioita, jotka motivoivat oppimaan kieltä ja niitä asioita, mitä tarvitaan kielenoppimiseen.

2 Profiilit

Esitellään **kansainvälisten ja suomenkielisten työntekijöiden kielenkäyttäjäprofiilit** Kielibuusti-sivuston tai [Monikielisen työyhteisön oppaan](#) kuvausten kautta.

Kuva: Jenni Lintumäki.

Kuva: Jenni Lintumäki.

Yhteinen työskentely

Pohdintaa kansainvälisten työntekijöiden kielenkäyttäjäprofiileista:

Mitä ajatuksia profiilit sinussa herättävät? Mitä profiileja tunnistat itsessäsi tai työkavereissasi? Miten liikut profiilista toiseen eri kielten tai tilanteiden mukaan? Mihin profiiliin haluaisit itsessäsi muutosta? Mitä pitäisi tapahtua, jotta profiilisi muuttuisi? Millaista tukea kaipaat, jotta kielitaitosi voisi kehittyä?

Pohdintaa suomenkielisten työntekijöiden kielenkäyttäjäprofiileista:

Mitä ajatuksia profiilit sinussa herättävät? Mitä profiileja tunnistat itsessäsi tai työkavereissasi? Miten liikut profiilista toiseen eri kielten tai tilanteiden mukaan? Mihin profiiliin haluaisit muutosta? Mitä pitäisi tapahtua, jotta profiilisi muuttuisi? Millaista tukea itse kaipaat, jotta kielitaitosi voisi kehittyä? Millaista tukea voisit antaa, jotta työkaverisi kielitaito voisi kehittyä?

Omaa kielikukkaa voi täydentää merkitsemällä siihen profiilit, joita eri kielissä edustaa.

Pohdintaa kielten käytöstä työssä:

- Miten työpaikallasi suhtaudutaan pidättäytyvään perfektionistiin? Entä paikallaan polkijaan? Väliaikaiseen vierailijaan? Entä hyödynnetäänkö suomeen sopeutujan tietoja ja taitoja?
- Mitkä kielenkäyttöön liittyvät asiat estävät sinua tekemästä työtäsi hyvin? Mitä kieltä haluaisit käyttää enemmän, mutta et voi?
- Mikä on sinulle luontevin kieli tuoda esiin innostusta, uusia ideoita, kriittisiä huomioita tai havaintoja?
- Miten työpaikalla suhtaudutaan tunteisiin, joita eri kielivalinnat herättävät?
- Miten työpaikalla suhtaudutaan kielenoppimiseen, virheisiin ja eri tavalla puhuttuun suomen kieleen?
- Miten työpaikallasi suhtaudutaan kielistä kuormittuneeseen? Entä pragmaattikkoon tai ylivieraanvaraiseen? Entä hyödynnetäänkö fasilitoijan tietoja ja taitoja?
- Mikä kieli on luontevin valinta silloin, kun työyhteisössä käsitellään hankalia tilanteita, epävarmuutta tai esitetään kritiikkiä?
- Entä miten työpaikalla suhtaudutaan sellaisten kielten käyttöön, joita kaikki eivät ymmärrä?
- Minkä kielenoppimiseen tai kielen käyttöön liittyvän asian haluaisit olevan toisin

Keskustelkaa vastauksistanne ensin pareittain tai pienryhmissä, sitten koko ryhmän kanssa. Pohtikaa etenkin sitä, mihin asioihin haluaisitte muutosta.

Koonti: Sopimukset ja toimenpide-ehdotukset

Kerätään fläpille niitä kielenkäyttöön, kielenoppimiseen ja kielenoppimisen tukemiseen liittyviä asioita, mitä työyhteisössä haluttaisiin muuttaa. Valitaan muutoksista kolme tärkeintä. Sen jälkeen jokainen pohtii, millaisia muutoksia omaan toimintaansa voisi tehdä vaikka heti,

jotta jokin muutoksista voisi alkaa toteutua.

Henkilökohtaiset tavoitteet kirjataan ylös, ja niihin palataan myöhemmin kahdenkeskisissä keskusteluissa esihenkilön kanssa.

Koko työyhteisöä koskevat tavoitteet kirjataan ylös, ja esihenkilö tekee ehdotuksen siitä, miten suunnitelmat viedään organisaatiossa käytäntöön. Millaista tukea tarvitaan johdolta? Tarvitaanko uudenlaisia rakenteita tai tiimejä? Tarvitaanko muutoksia joidenkin työntekijöiden toimenkuvaan? Millaisia taloudellisia panostuksia tarvitaan? Sovitaan yhdessä myös siitä, millä aikataululla muutoksia tehdään.